

VREDNOST KAPITALA BANKE

KAPITAL BANKE

Kapital predstavlja razliku između vrednosti zbira aktive i obaveza u bilansu banke.

Vrednost kapitala je istovremeno i neto vrednost banke. Ona je veća u koliko je i ova razlika veća.

$Sredstva - obaveze = kapital$

Odnosno: $neto\ vrednost\ banke = sredstva - obaveze$

KAPITAL BANKE

- Aktiva banke je veoma bitna sa pozicije ostvarivanja prihoda. Aktivu čine kreditni i investicioni portfoliji (ostvaruje se kamate i dr.)
- Tako banka ostvaruje najveći obim prihoda tj kamatnih prihoda
- Na drugom mestu u ostvarivanju prihoda su portfolija HOV (kamatni i dividendni)
- ▶ Zato je kapital odnosno njegova veličina bitna za funkcionalnu stabilnost i sigurnost banke.

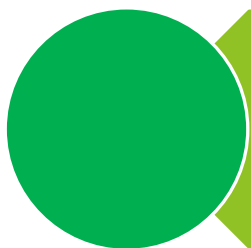
KAPITAL BANKE

- Ako bi obaveze premašile ukupnu aktivu tada bi banka imala gubitak.
- Zato je bitno da se kontinuirano usklađuje aktiva i pasiva banke
- Kapital je ključni element osnivanja banke
- Banka pribavlja početni kapital putem emitovanja i prodaje akcija na primarnom tržištu kapitala.

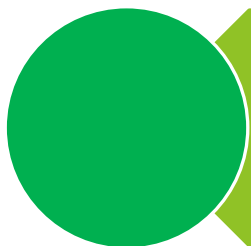
KAPITAL BANKE

- **Početni kapital** je propisan zakonom i iznosi **10.000.000 €** u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu NBS na dan uplate
- To znači da banka kao nova finansijska institucija mora prvo da formira kapitalnu bazu, koja zajedno sa ostalim neophodnim uslovima obezbeđuje osnovu za početak rada banke.
- **Kapital** je neophodan pri formiranju banke kako bi se obezbedili ili privukli neophodni resursi za početak poslovanja banke (depoziti, štednja..).

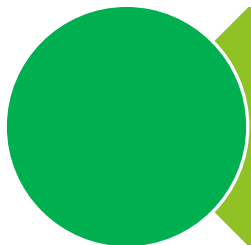
KAPITAL BANKE

Sa rastom i razvojem poslovanja treba da raste i obim formiranog kapitala, kako bi se održala ravnoteža između obima poslovanja i nivoa očekivanih rizika.

Ovaj proces usklađivanja rasta obima kapitala sa nivoom poslovanja naziva se **kapitalizacijom**

Zato stopa kapitala (odnos obima kapitala i ukupne aktive bilansa banke), predstavlja jedan od **najvažnijih pokazatelja performanse banke.**

KAPITAL BANKE

- Zato stopa kapitala (odnos obima kapitala i ukupne aktive bilansa banke), predstavlja jedan od **najvažnijih pokazatelja performanse banke**.
- Funkcija kapitala je da apsorbuje rizike tj. gubitke u poslovanju banke.
- U teoriji i praksi su bitne tri funkcije kapitala:
 1. Zaštita depozitara
 2. Pokrivanje neočekivanih gubitaka
 3. Regulativna funkcija

KAPITAL BANKE

- ▶ **Zaštitna funkcija** podrazumeva obezbeđenje solventnosti i kontinuiteta rada banke u kriznim uslovima, kao i garanciju depozitarima isplate sredstava u slučaju gašenja banke.
- ▶ **Pokrivanje neočekivanih gubitaka** omogućava banci kontinuitet obavljanja poslovanja do potpunog poslovnog oporavka. Ova funkcija je privremenog karaktera zato što se trajna stabilnost banke treba održavati efikasnim i racionalnim poslovanjem banke.
- ▶ **Regulativna funkcija** podrazumeva institucionalno utvrđivanje i kontrolu minimalnih standarda kapitala tokom poslovanja banaka. Ona je važna prilikom rangiranja performansi sposobnosti banaka.

KAPITAL BANKE

- ▶ Za ocenu da li je banka problematična ili nije sa aspekta solventnosti koristi se **Stopa Neto Kapitala (NCR-Neto Capital Ratio)**
- ▶ Klasifikovana sredstva su ona koja su već označena kao: nestandardna, sumnjiva ili gubitak (ocena bazirana na ispitivanju kvaliteta sredstava).
- ▶ Klasifikacija obuhvata produktivnu aktivu banke, i ocena se izvodi složenim postupcima.
- ▶ Polazeći od toga banka se klasifikuje kao problematična ako je $NCR = 2,74\%$ (jednako ili manje)

KAPITAL BANKE

Eksterni i interni izvori kapitala

Eksterni izvori uključuju sve oblike tržišno privučenog kapitala, kako onog za osnivanje banke, tako i onog za rast kapitala.

Interni izvori potiču od ostvarenih prihoda umanjениh za isplaćene dividende deoničarima banke.

Prilikom osnivanja banka prikuplja neophodni kapital iz **eksternih izvora**.

KAPITAL BANKE

- ▶ Tek posle prvog poslovnog i sledećih ciklusa, banka procenjuje mogućnost doprinosa internih izvora budućem rastu kapitala.
- ▶ Pribavljanje kapitala banke vrši se po strogo propisanoj proceduri.
- ▶ Kao prvo potrebna su dva ili više zainteresovanih fizičkih ili pravnih lica, da formiraju zakonom propisane organe i apliciraju kod nadležnog organa (NBS), da emituju primarnu emisiju deonica i njihovom prodajom obezbede propisani cenzus za rad banke.
- ▶ Ovo je kapital koji sliži za početak rada novoosnovane banke.

KAPITAL BANKE

- ▶ Banka može da pribavi i dodatni deonički kapital tokom redovnog rada i to na 2 načina:
 1. Uvećanje putem odricanja deoničara od dela ili cele dividende - **reinvestiranje**
 2. Sekundarnim emisijama deonica banke tzv.- **dokapitalizacija**
- ▶ Banka mora kontinuirano održavati ravnotežu između rasta deoničkog kapitala i tempa rasta aktive bilansa banke.

KAPITAL BANKE

- ▶ U koliko se na vreme ne obezbedi ovaj sklad, u rizičnim uslovima banka neće moći da pribavi dodatni deonički kapital već joj ostaju 2 mogućnosti:
 1. Pripajanje nekoj drugoj snažnijoj banci
 2. Ili bankrot
- ▶ Obe ove varijante znače pravni nestanak entiteta banke
- ▶ Banka ima najveću poslovnu sigurnost za opstanak ako posluje profitabilno.

HVALA NA PAŽNJI!

Prof. dr Dušica Karić

Predmet: Bankarski menadžment

